

219. Haraldskær fabriksmiljø

Haraldskær Fabrik er opstået som tidlig mølleindustri ved Haraldskær Møllested. I 1757 blev fabrikken flyttet til sin nuværende placering og fabrikationen kom særligt til at omfatte kobbervarer, leer og søm. Den blev overtaget i 1872 af Vejle Træmassefabrikker, ombygget 1873 til nuværende bygninger, der ligger hen over den stensatte Vejle Å. I 1889 blev fabrikken overtaget af A/S De forenede Papirfabrikker, i 1922 ændret til kraftstation. Der er et velbevaret turbinerum med smuk jerntrappe. Turbinen var i drift indtil 1997, hvor opstemningen blev opkøbt og fjernet af Vejle Amt.

Hovedbygningen til fabriksherreboligen er opført 1857 øst for fabrikken. Den fungerede en overgang som rekreativshjem. Den tidligere skole og degnebolig ligger over for fabrikken og bygget i samme stil som denne i røde mursten. En lille fabriksby voksede op omkring virksomheden og den nu nedlagte jernbanestation (Vejle Vandel Grindsted banen 1897/1914-1957). Stationen er

overgået til privatbeboelse og er noget ombygget. Banetraceet er siden omdannet til cykelsti.

På Fabriksvej ligger otte arbejderboliger, mindre rødstenshuse opført 1910-20. Brugsforeningen blev oprettet omkring 1900 og nedlagt i 1964. Bygningen senere købt af Vejle Muslingeindustri til administration, lukket i 1995.

Sårbarhed: Kulturmiljøet er sårbart over for ændringer af arkitektur, bebyggelsesstruktur, veje, kanal, bro og omgivelser.

Cykelstien på det tidligere banetrace

Fabrikken

Fabrikken